

men det forekommer mig, at Forældrene heller ikke have Lov til at mishandle deres Børn i aandelig Henseende, og det er en aandelig Mishandling, naar de holde Børnene borte fra Undervisningen, og hvis Samsundet paa nogen Maade giver Anledning dertil, vil jeg anse det for en stor Fejl. Samsundet bør sørge for, at ethvert opvoksende Medlem af det faar sine Evner uddannede saa godt som muligt. Dertil er Samsundet forpligtet, og det maa paalægge Forældrene en Tvang til at lade deres Børn undervise. I saa Henseende sympatiserer jeg med Forslaget, idet det gaar videre i Retning af Undervisningspligt end de nu gældende Love. Jeg sympatiserer ligeledes med Forslaget med Hensyn til Indstrænkningerne i Børneantallet i Klasserne. Det er fra alle Sider erkendt, at det Børneantal, som den bestaaende Lovgivning tillader, at der undervises af en Lærer er for stort; en Lærer er ikke i Stand til at undervise saa mange Børn paa rette Maade med det Udbytte for Børnene, som de bør have af Undervisningen. Jeg beklager dog, at Folketinget har indstrænket disse Bestemmelser noget. Jeg havde hellere set, at man havde beholdt det oprindelige Lovforslags Bestemmelser i saa Henseende, thi et betydeligt Antal Skoler ville jo nu blive undragne fra at nyde godt af Loven. Efter Ministerens Forslag vilde et betydeligt større Antal Skoler faa Gavn deraf.

Jeg sympatiserer ligeledes med de Bestemmelser, som Folketinget har indsat om Skolekommissionens Sammensætning og dens Myndighed. Jeg ser saaledes paa dette Forhold, at det, det kommer an paa, er at bringe Hjemmene og Skolen i den størst mulige Forbindelse, den størst mulige Vækselvirkning med hinanden, saa at der derved kan opnaas den bedst mulige Forstaaelse mellem Skolen og Hjemmene, hvilket jeg anser for at være en af de væsentligste Betingelser for at opnaa et godt Resultat paa Skolens Omraade. Der er fra forskellige Sider blevet sagt, at de af Folketinget indsatte Bestemmelser ere Tilbagestridt, men det kan jeg paa ingen Maade erkende. Jeg anser dem tværtimod for at være et betydeligt Fremstridt. Naar man endvidere har anset over dem under Henblik paa, at Byraadene, Kommunalbestyrelserne, vilde miste noget af deres Indflydelse paa Skolen, vil jeg tillade mig at bemærke, at det samme var Tilfældet med det oprindelige forelagte Lovforslag. Ogsaa deri bestæres Kommunalbestyrelsernes Indflydelse paa Skolen. Den Maade, hvorpaa Kommunalbestyrelsernes Indflydelse bestæres i

det nu foreliggende Lovforslag, anser jeg dog for meget heldig, medens jeg derimod anser Bestemmelserne i det oprindelige Forslag i saa Henseende for meget uheldige. Jeg sigter her navnlig til Værertskaldelsen. For Djeblikket faa jo Kommunalbestyrelserne samtlige Ansøgninger og have ud af dem at gøre Indstilling til den kaldsberettigede Myndighed, Skoledirektionen eller Biskopper, som saa af de indstillede kalder den, der skal ansættes ved den vedkommende Skole. Efter Ministerens Forslag vilde Kommunalbestyrelsen ikke faa samtlige Ansøgninger, de vilde først blive gennemgaaede af den kaldsberettigede og kun en Del af dem vilde blive sendt til Kommunalbestyrelserne, som af dette Mindretal skulde indstille 3, hvoraf den kaldsberettigede skulde vælge den ene. Den Maade, hvorpaa denne Udskydning skulde iværksættes af den kaldsberettigede, anser jeg for i høj Grad uheldig, idet den giver Rum for en høj Grad af Vilkaarlighed; thi foruden at udstøde dem, som ifølge Lovens Bestemmelser ikke kunne anses for at være kvalificerede til at komme i Betragtning ved Besættelsen, skulde den kaldsberettigede tillige have Myndighed til at stonne over Duelighed og Værdighed hos Ansøgerne og paa Basis heraf have Ret til at udstøde en stor Del af dem. Naar disse Udtryk, Duelighed og Værdighed, bruges i al Almindelighed, og der gives Afgang til et Skøn fra en overordnet Myndigheds Side, ser jeg deri en stor Fare for, at denne Myndighed kan gaa frem paa en vilkaarlig Maade, der ikke alene kan være til stor Skade for de dygtige Kræfter, der søge Embederne, men ogsaa for selve Skolen. Jeg er derimod temmelig sikker paa, at naar Kaldsretten ordnes som i det foreliggende Forslag, er der de størst mulige Betingelser for, at den Lærer, der faar Embedet, baade opfylder de Betingelser, som Loven foreskriver for overhovedet at kunne overtage et Lærerembede og tillige bestodder den Egenstabs, som nødvendig maa ønskes, nemlig at han er i Overensstemmelse med den Befolkning, i hvilken han skal virke. Det staar for mig saaledes, at man ved denne Fremgangsmaade vil kunne opnaa det bedst mulige Resultat med Hensyn til Besættelsen af Lærerembederne. — Jeg samstemmer ligeledes med Bestemmelserne om, at der er givet Afgang til at kunne afskedige en Lærer. Det har været en Klage, som jeg ofte har hørt fra forskellige Egne i Landet, at man snart ved denne, snart ved hin Skole havde Lærere, som man ikke ansaa for egnede til at udfylde deres Plads, men at man intet Middel havde til at faa dem fjernede. Efter min Mening er det